

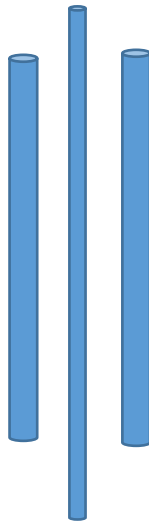
लिखु तामाकोशी गाउँपालिका गाउँसभाको बैठकमा गाउँपालिका

अध्यक्ष

श्री केशव महतद्वारा प्रस्तुत

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको

आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

धोबी बजार, रामेछाप

बागमती प्रदेश, नेपाल

२०८३ असार ०९ गते

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको गाउँसभाको १७ औं अधिवेशनमा

प्रस्तुत

आ.व. २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम

**गाउँपालिका उपाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका माननीय सदस्यहरू,**

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी साथिहरू, उपस्थित बुद्धिजीवि, सबैमा अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

गाउँपालिका अध्यक्षको रूपमा सम्मानित गाउँसभाको बैठकलाई सम्बोधन गरिरहँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । सर्वप्रथम नेपाली जनताले विभिन्न समयमा गरेका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र सङ्घर्ष मार्फत सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपाल, सामाजिक न्याय, नागरिक अधिकार र सुशासन स्थापनाका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात सहिदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै, आन्दोलनमा योगदान पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण अब्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाका सचेत मतदाताले दिएको अभिमत अनुरूप सहमति, सहकार्य र सहभागिताको भावनालाई आत्मसाथ गर्दै आर्थिक सामाजिक विकास, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आर्थिक अनुशासन र सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै कृषि, पर्यटन तथा रोजगारीको माध्यमबाट सुन्दर र समुन्नत लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको पहिचान स्थापित गर्दै जनतालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन जनताको घरघरमा सिंहदरबार पुऱ्याउने उद्देश्यले लोकतन्त्र सार्थकता पाउने मान्यतामा उभिएर यो गाउँपालिका अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित गर्न गएका चार बर्ष निरन्तर हजुरहरूको साथमा रहेका छौं भन्ने कुरामा यहाँहरूलाई विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

नेपालको संविधान, सङ्घ एवम् प्रदेश सरकारका आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका विषयहरू, दिगो विकासको लक्ष्य राजनैतिक दलहरूको चुनावी घोषणापत्र सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, राजनैतिक दल र अन्य सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त सुझावहरू समेतको आधारमा यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

नयाँ पुस्ताले भाद्र २३ र २४ मा देशभर गरेको प्रदर्शनको क्रममा भएको अकल्पनीय क्षति, समय अगावै भएको प्रतिनिधि सभाको आवधिक निर्वाचन सम्पन्न गर्नुपर्ने जिम्मेवारी, पश्चिम एसियामा विकसित संकटका कारण पेट्रोलियम पदार्थमा भएको अस्वाभाविक र अकल्पनीय मूल्यवृद्धि लगायत विभिन्न कठिनाईका कारण पूँजीगत खर्चमा अपेक्षा गरे

बमोजिम प्रगति हुन नसकेको भए तापनि सार्वजनिक सेवा प्रवाहको कार्यलाई निरन्तर नागरिकमैत्री बनाई अभिलेख व्यवस्थापन र सेवा प्रवाहलाई चुस्त र सहज बनाइएको छ ।

नेपालको संविधान ऐन, कानून, मन्त्रालयहरूबाट प्राप्त परिपत्र, दिगदर्शन र विभिन्न विषयगत समितिको बजेट सिलिङको आधारमा सहभागितामूलक तवरले आयोजना र कार्यक्रम छनौट गरी नीति कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गरेका छौं । साथै आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ मा संविधानले प्रदान गरेको क्षेत्राधिकारभित्र रही स्थानीय स्तरमा बाँकी रहेका महत्वपूर्ण ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिका तयार गरी सोही बमोजिम कार्य अगाडि बढाउनु पर्ने पनि आवश्यकता रहेको छ । यसैमा आधारित रहेर गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम यो गरिमामय गाउँसभाबाट पारित गराई कार्यान्वयन गर्न गाउँसभाका सबै सदस्यहरूको सक्रिय र सहयोगी भुमिका रहने कुरामा म आशावादी छु ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाले निम्न आधारहरू लिएको छ ।

नेपालको संविधान (राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू)

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

सोह्रौँ आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सौँच, लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा रणनीतिहरू

नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको आ.व. २०८३/०८४ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको बजेट तर्जुमा दिगदर्शन, २०७८

गाउँपालिकाका ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाहरू

दिगो विकासका लक्ष्य २०१६-२०३०

गाउँपालिकाको पार्श्व चित्र (Village Profile)

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाका सबै विषयगत समिति, शाखा, सबै वडा कार्यालयहरू

सरोकारवाला, निकायहरूबाट प्राप्त सुझाबहरू तथा निर्णयहरू

गाउँकार्यपालिका तथा गाउँसभाका बिगतका निर्णयहरू

गाउँसभाका माननीय सदस्यहरू,

अब म गाउँपालिकाले तय गरेका विषयगत र क्षेत्रगत प्रमुख नीतिहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

❖ सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास

➤ डिजिटल सेवा प्रवाह

१. लिखु तामाकोशी गाउँपालिका सुशासन, पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा नतिजामुखी सार्वजनिक प्रशासनलाई शासन प्रणालीको मूल आधारका रूपमा स्थापित गर्न प्रतिबद्ध रहेको छ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो, सरल, डिजिटल तथा नागरिकमैत्री बनाइनेछ । सरकारी सेवा गुणस्तरीय बनाई नागरिकको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रविधिमा आधारित एकीकृत सेवा प्रणाली विस्तार गर्न "डिजिटल नवप्रवर्तन कार्यक्रम" सञ्चालन गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकाको विद्युतीय रूपान्तरण (डिजिटल ट्रान्सफर्मेशन) कार्ययोजना तयार गरी प्रशासनिक प्रणालीलाई चरणबद्ध रूपमा डिजिटल, एकीकृत तथा सेवाग्राहीमैत्री बनाइनेछ । आवश्यक डिजिटल प्रणालीहरूको विकास तथा आन्तरिकीकरण मार्फत प्रशासनिक सुधार र कार्यसम्पादनमा गतिशीलता ल्याइनेछ ।
३. समग्र गाउँपालिकाको संस्थागत विकासका लागि पालिकाको ७ वर्षे अद्यावधिक योजना (२०८३-२०८८) निर्माण, मध्यकालीन खर्च संरचना, आयोजना बैंक निर्माण योजना, खानेपानी तथा सरसफाई योजना, क्षमता विकास योजना, निर्माण लगायत योजनाहरू तर्जुमा सम्पन्न गरिसकेको हुँदा बाँकी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी बेरुजु शून्य गाउँपालिका बनाउने अभियानपालिको रूपमा संस्थागत विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।
४. गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण सङ्घ संस्था र कार्यालयमार्फत सञ्चालन हुने समग्र कार्यक्रम तथा योजनाहरूको प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न गराउन नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण प्रक्रियालाई निरन्तरता दिन सिर्जनात्मक र सुधारात्मक अनुगमन प्रणाली अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गराउन गाउँपालिकास्तरीय वार्षिक कार्य तालिका तयार गरी सोही बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
६. मानव संसाधन विकासका लागि गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीको क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. सन्तुष्ट कर्मचारी, उत्कृष्ट सेवा अन्तर्गत गाउँपालिकाकामा उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीलाई वार्षिक रूपमा 'उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कार' बाट सम्मानित गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

➤ पारदर्शिता र नागरिक सहभागिता:

१. वर्षमा दुई पटक सर्वसाधारण नागरिकबाट पालिकाको सेवा प्रवाह कस्तो छ भनी गोप्य रूपमा सन्तुष्टि सर्वेक्षण र मूल्यांकन गराउने नागरिक प्रतिवेदन पत्र (Citizen Report Card) को व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२. वडा तहमा त्रैमासिक रूपमा जनप्रतिनिधि र जनता आमनेसामने भएर गरिने प्रत्यक्ष प्रश्नोत्तर कार्यक्रम र सार्वजनिक सुनुवाइ थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३. प्रत्येक रु. २० लाख भन्दा मुनिका योजनामा अनिवार्य रूपमा स्थानीय उपभोक्ता समिति र नागरिक समाज सम्मिलित 'नागरिक निगरानी उपसमिति' गठन गर्ने

व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाईनेछ । साथै पालिकाका गौरवका आयोजनामा स्थलगत सार्वजनिक परिक्षणको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

➤ जवाफदेहिता:

४. गाउँपालिकावासी नागरिकले भोग्नुपरेको पिरमर्का, समस्या, गुनासो र उजुरीलाई सुनुवाई गरी तत्काल सम्बोधन गर्न गाउँपालिका कार्यालयमा **हेलो अध्यक्ष डेस्क** स्थापना गरी प्रभावकारी रूपमा गुनासो सम्बोधनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. गाउँपालिकाबाट प्रवाह भएका सेवाहरूको बारेमा नागरिक सन्तुष्टि सर्भेक्षण गर्न जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. गाउँपालिकाको सार्वजनिक खर्च मापदण्ड, आयोजना छनोट मापदण्ड, बहुवर्षीय आयोजना व्यवस्थापन तथा आयोजना बैङ्क सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थालाई एकीकृत र व्यवस्थित बनाइनेछ। बजेट विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता तथा वित्तीय अनुशासन अभिवृद्धि गरिनेछ ।
७. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कर्मचारीहरूलाई उच्च मनोबलकासाथ तल्लिन गराउन उनीहरूमा भएको ज्ञान, सीप र क्षमताको उचित मुल्याङ्कन गरी निश्चित मापदण्डका आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कृत गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८. स्थानीय प्रशासनलाई सुशासनका मुल्य, मान्यता तथा सिद्धान्तहरूमा आधारित भई स्वच्छ निष्पक्ष पेशागत अनुशासन प्रति प्रतिबद्ध, पारदर्शी, भ्रष्टाचारमुक्त, जनउत्तरदायी, सहभागितामुलक र प्रविधिमैत्री बनाउँदै लगिने छ ।
९. **शून्य बेरुजू अभियान (Zero Beruju Campaign)** अन्तरगत आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई कडाइ गर्ने, पेस्की फछ्यौट समयमै गर्ने र बेरुजू ल्याउने कर्मचारी वा उपभोक्ता समितिलाई पुरस्कृत वा दण्डित गर्ने संघीय सरकारको नीतिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
१०. बजेट पारित हुनु अघि नै विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन, वातावरणीय अनुमति र जग्गा प्राप्ति अनिवार्य रूपमा सम्पन्न गर्नुपर्ने संघीय सरकारको नीतिलाई लागु गरिनेछ । साउनदेखि नै खरिद प्रक्रिया सुरु गर्ने संघीय सरकारको “शून्य-दिन खरिद नीति” लागु गरी असार महिनामा केन्द्रित खर्च अन्त्य गरिनेछ । तुला खरिदहरूमा खुला सार्वजनिक खरिद नीति लागु गरिनेछ ।
११. नापी र मालपोत सेवालाई एकीकरण गरी जग्गा प्रशासन सेवा चरणबद्ध रूपमा सबै स्थानीय तहमा विस्तार गरिने संघीय सरकारको नीति बमोजिम हाम्रो गाउँपालिकामा पनि विस्तारका लागि निरन्तर प्रयास गरिनेछ ।

➤ राजस्व परिचालन

विगतका वर्षहरूमा राजस्व र आन्तारिक आयको अवस्था नतिजामूलक नदेखिएको हुनाले चालु आर्थिक वर्षमा आन्तारिक राजस्व सङ्कलन र राजस्वको दर र दायरा विस्तार गर्ने नीति अगाडि बढाइनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ मा राजस्व र आन्तरिक आय वृद्धिका लागि राजस्व परामर्श समितिको सिफारिस समेतलाई दृष्टिगत गरी निम्नानुसारको नीति अबलम्बन गर्ने प्रस्ताव अघि सारेको छ :-

१. राजस्व संकलनलाई संस्थागत गर्न थप अध्ययन र परामर्श गरी राजस्व सुधारका कार्यक्रमहरू समावेश गरिने छ ।
२. हालसम्म गाउँपालिकाको करको दायरामा नआएको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, स्लेट, ढुङ्गा, खरी लगायत खनिज जन्य वस्तुको निकासीलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
३. गाउँपालिकाको लगानीमा निर्माण भएका पूर्वाधारमा सेवा शुल्क लगाई आय सङ्कलन गरिनेछ ।
४. गाउँपालिकाभित्र व्यवसाय सञ्चालन गरीरहेका तर गाउँपालिकामा दर्ता/नवीकरण नगरेका व्यवसायीलाई दर्ता/नवीकरण गर्न ताकेता गरिनेछ । गाउँपालिका केन्द्रभन्दा बाहिर रहेका बजार क्षेत्रमा सञ्चालित व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याई दर्ता/नवीकरण शिविर सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । जस्तै: ढाडे बजार, सिरिसे बजार, खिम्ती बजार इत्यादि ।
५. संघ/प्रदेश सरकारको लगानीमा गाउँपालिकाभित्र निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधार विकासका कार्यहरूमा प्रयोग हुने स्थानीय स्रोत-साधनहरू र गाउँपालिका अनुदानअन्तर्गतका भौतिक पूर्वाधारका कार्यहरूमा प्रयोग हुने स्थानीय स्रोत साधनहरूको प्रयोग गरे बापत करको दायरा निर्धारण गरी राजस्व सङ्कलन गरिने छ । साथै यस कार्यबाट उपभोक्ता समितिहरूलाई पर्ने मर्कालाई ध्यानमा राखी लागत सहभागीताको प्रतिशतलाई कम गरिने छ ।

➤ कानून, न्याय र मानव अधिकार प्रवर्द्धन

१. सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको प्रत्यक्ष संलग्नतामा ऐन, कानूनहरू तयार गर्नुका साथै जारी भइसकेका ऐन, कानून, कार्यविधिहरूको समयसापेक्ष परिमार्जन तथा संशोधन गर्दै कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. स्थानीय सरकारको न्यायिक सेवा प्रवाहको प्रत्याभूति गराउन प्रत्येक वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरूको व्यवस्थापन मार्फत विशेष कार्यक्रमहरू तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३. कानून एवम् न्यायमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न बस्ती स्तरमा सञ्चालित कानुनी शिक्षा, सचेतना एवं अन्तरक्रिया, कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. न्यायिक समितिको काम कारबाहीलाई प्रविधि मैत्री बनाउने तर्फ आवश्यक कार्यक्रम तय गरिने छन् ।

५. न्यायिक सुधारका लागि अध्ययन अनुसन्धान र प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू आयोजना गरिनेछ ।
६. न्यायमा सहज पहुँच र एक रुपताका लागि अन्तरगाउँपालिका स्तरीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी र जिल्लाका न्यायिक, अर्ध न्यायिक निकायबीच समन्वयात्मक बैठक एवं अन्तरक्रिया गरिनेछ ।
७. न्याय निरुपण र मेलमिलाप कार्यमा संलग्न हुने कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूका लागि क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

➤ सूचना प्रविधि तथा सञ्चार क्षेत्र

- १) पालिकाको प्रशासनिक, वित्तीय तथा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यलाई क्रमशः डिजिटल प्रणालीमा रूपान्तरण गरिनेछ ।
- २) पालिकाको महत्वपूर्ण डाटा, अभिलेख तथा सूचनाको सुरक्षित भण्डारण, संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि डाटा सेन्टर तथा डिजिटल अभिलेखीकरण प्रणाली विकास गरिनेछ ।
- ३) Artificial Intelligence (AI), Geographic Information System (GIS), Drone तथा अन्य नविन प्रविधिको उपयोगलाई प्रवर्द्धन गर्दै तथ्याङ्कमा आधारित निर्णय प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- ४) सूचना सुरक्षा, साइबर सुरक्षा तथा डाटा गोपनीयतालाई सुदृढ गर्दै सुरक्षित डिजिटल वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- ५) शिक्षा, स्वास्थ्य तथा प्रशासनिक क्षेत्रको व्यवस्थापन तथा अनुगमनलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- ६) डिजिटल हस्ताक्षर, विद्युतीय अभिलेखीकरण तथा कागजरहित कार्यालय व्यवस्थापनलाई क्रमशः कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ७) प्रेस अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको सम्वर्धन र स्थानीय सञ्चारकर्मीको पेशागत क्षमता विकास, सूचनाको हकको कार्यान्वयन, आन्तरिक सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहीताको प्रवर्धन गर्न आम सञ्चार मैत्री नीति निर्माण गरी लोक कल्याणकारी विज्ञापन प्रकाशन प्रशारण र सम्प्रेषण गरिने कार्यक्रम समावेस गरिने छ ।

❖ आर्थिक विकास

➤ कृषि विकास

१. गाउँपालिकाको अद्यावधिक कृषि विकास रणनीतिले लिएका रणनीति तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखी समग्र गाउँपालिकाको कृषि विकासका कार्यक्रमहरू तय गरिने छन् ।
२. "एक वडा एक उत्पादन" कार्यक्रममार्फत कृषकहरूलाई आत्मनिर्भर र व्यवसायिक बनाउने कार्यक्रमहरू प्राथमिकताका साथ छनौट गर्नुका साथै उत्पादनमा आधारित अनुदानका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तररूपमा कार्यान्वयन गरिने छन् । वडा नं.९ मा संचालित समुदायमा आधारित एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमको लागी आ.व.२०८३/८४ मा गाउँपालिकाले सुनिश्चित गर्नपर्ने बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

३. बाँझो रहेका कृषियोग्य जमिनमा खेती लगाउन चाहने किसानहरूलाई गाउँपालिकाले जग्गा धनीसँग सहकार्य गरी बाँझो खेत, उक्त किसानलाई कृषि खेती गर्नका लागि उपलब्ध गराइने छ।
४. गाउँपालिकाभित्र स्थापना भएका उद्योग वा अन्यत्र स्थापना भई यस गाउँपालिकामा कार्यक्षेत्र बनाई कार्य गरिरहेका उद्यमको प्रवर्द्धन गरी रोजगार सिर्जना गर्ने र उत्पादनलाई बजारीकरण गर्ने प्रक्रिया अघि बढाउने र विभिन्न व्यवसाय गरिरहेका व्यवसायीलाई प्रोत्साहन समेत गरिनेछ।
५. कृषि पेशालाई नविन एबम प्रविधि मुलक व्यवसायिक र सम्मानित पेशाको रुपमा विकास गरिनेछ। कृषि यान्त्रीकरण गर्दै आधुनिक कृषि प्रणालीको विकास गरी बजारीकरणको व्यवस्थामा विशेष ध्यान दिइनेछ।
६. खाद्यान्न, फलफूल एवम् तरकारी बालीमा लाग्ने रोग कीराबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न जैविक विषादीको प्रयोगमा किसानहरूलाई थप ज्ञान र सीप प्रदान गर्दै लगिनेछ भने रसायनिक विषादी न्युनिकरणका कार्यक्रमहरू लागु गरिनेछ।
७. बजारमा उच्च माग मुल्य भएका फलफूल वालीहरू किवि, एभोकाडो, ड्रागन फ्रुट आदीको उत्पादन तथा प्रवर्धनलाई निरन्तर प्रोत्साहन गरिनेछ।
८. खेतबारीको माटो सुधारका लागि पालिकामा स्थापना भएको माटो परीक्षण ल्याव मार्फत माटो परिक्षण तथा परिक्षणबाट आएको रिपोर्टको आधारमा कृषि चुन वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साथै माटो ल्याबको लागी दक्ष प्राविधिकको निरन्तर व्यवस्था र ल्यावको क्षमता विस्तारको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
९. सुख्खाग्रस्त भू-भागलाई सिंचाइ प्रणालीसँग जोड्दै, जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्यूनीकरणका लागि थोपा सिंचाइ र लिफ्टेड सिंचाइलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
१०. मौरीपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अनुरूप मौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्नको लागी कार्यविधिमा रहेका केही बुदाँहरूमा संसोधन गरि कृषकहरूलाई सहज,थप गुणस्तरिय र प्रभावकारी हुने गरि विस्तार गरिनेछ।
११. गाउँपालिकामा कृषि योग्य भुमिको उत्पादन र उत्पादकत्व बारे आधिकारिक तथ्याङ्कको लागी यसै आर्थिक वर्ष देखी अनिवार्यरुपमा निरन्तर वाली कटानी(Crop cutting) कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१२. पछिल्ला वर्षहरूमा वेमौसमी वर्षा,रोग किरा तथा वन्यजन्तुको कारणले कृषकलाई ठुलो क्षती पुगेको छ। यस किसिमको क्षतिको भार कम गर्नको लागी कृषकहरूलाई कृषि विमा कार्यक्रममा जोड्न प्राथमिकता दिइनेछ।
१३. कृषि उपजमा किसानले पाउने र उपभोक्ताले तिर्ने मूल्य अन्तरलाई घटाउन स्थानीय तहमा स्थापित कृषि उपज बजार केन्द्रहरूको सुदृढीकरण गरिनेछ। गाउँपालिकाको लगानीमा गाउँपालिका केन्द्रमा लाग्ने हाटबजारलाई कृषि थोक बजारका रुपमा तत्काल विस्तार गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ।

➤ पशु सेवा र विकास

१. ग्रामिण पशु कार्यकर्ता परिचालन गरी पशुपन्छी विकासको क्षेत्रमा पशुपन्छी महामारी लगायतका अन्य पशु विकासका कार्यक्रम तय गरिने छन् ।
२. खोरैत तथा पशुपन्छीमा लाग्ने अन्य रोगको नियन्त्रणका लागि प्रदेश र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी अभियानमुखी खोप कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। साना किसानका लागि बाली तथा पशुधन बिमाको दायरा विस्तार गरी बिमा लेख जारी,
३. नश्ल सुधारका लागि उन्नत जातको गाई, भैंसी, राँगो, सुँगुर लगायतका पशुपालनमा जोड दिइनेछ।
४. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाका लागि युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी पशुपालन व्यवसायमा आकर्षित गरिनेछ ।
५. कृत्रिम गर्भाधानको माध्यमबाट दुध, मासु, उत्पादनमा बृद्धि गरिनेछ । गाउँपालिकालाई दुध, अण्डा र मासुमा आत्मनिर्भर बनाउन प्राथमिकताका साथ आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. जुनोटिक रोग तथा परजिवी नियन्त्रण शिविर, घरपालुवा तथा छाडा कुकुरहरू नियन्त्रणका लागि बन्ध्याकरण र रेबिज खोप शिविर तथा पशु रोग र महामारी सम्बन्धी विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. गाई, भैंसी, बाख्रा, कुखुरा, बङ्गुर लगायतका पशुपालन एवं पशु आहाराको पकेट क्षेत्र स्थापना गर्न अन्य निकायसँग समेत सहकार्य गरिनेछ ।
८. व्यक्तिगत फार्म, समूह, सहकारी मार्फत पशुपन्छी पालन, गोठ/खोर र भकारो सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

➤ उद्योग तथा वाणिज्य

- १) स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु, घरेलु, साना तथा मझौला उद्योगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । गाउँपालिकाको उत्पादनको ब्राण्डिङ, बजारीकरण, निर्यात प्रवर्धनमा जोड दिइनेछ। साथै गाउँपालिकाभित्रका सार्वजनिक निकायहरूमा स्थानीय उत्पादनको प्रयोगलाई प्रवर्धन गरिनेछ ।
- २) व्यवसाय सुरु गरेका र गर्न चाहने उद्यमी व्यक्ति, फर्म वा समूहले आयमूलक र रोजगारीमूलक काम वा व्यवसाय सुरु गरेका व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ३) उपभोक्ता हित संरक्षण तथा बजार व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । कृत्रिम अभाव, कालोबजारी तथा कार्टेलिङ नियन्त्रण गर्न नियमित बजार अनुगमन गरिनेछ ।
- ४) पशुपंक्षि आहार उत्पादन गर्ने स्थानीय स्तरको उद्योग स्थापना गर्ने कार्यक्रम समावेश गरिनेछ ।
- ५) खानी र खनिज पदार्थको अधिकतम उपयोग गरी रोजगारी सिर्जना र राजस्व अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

➤ पर्यटन विकास र प्रवर्द्धन

१. "एक वडा: एक प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य" को अवधारणा लागू गरिने र लिखु तामाकोशीलाई जिल्लाको पर्यटन केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय क्षेत्रहरू पहिचान गरी ती क्षेत्रहरू लाई आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको आकर्षक केन्द्र बनाउन आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

➤ सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र

१. सहकारीको मूल्य र सिद्धान्तलाई अनुसरण गराउन सबै सहकारीलाई अभिप्रेरित गरी सहकारी तालिम र क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२. कृषि उत्पादन, भण्डारण, प्रशोधन तथा बजारीकरण एवं कृषि सामग्रीको आपूर्ति व्यवस्थापनमा कृषि सहकारी संस्थाको संलग्नता र सहभागितालाई प्रथामिकता दिइनेछ ।
३. सहकारी संस्थाहरूको आन्तरिक नियन्त्रण पद्धति र लेखा परीक्षणलाई थप व्यवस्थित गरी नियमन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४. यस अघि दर्ता भएका तर गाउँपालिकामा अद्यावधिक हुन नआएका सहकारीहरूको वास्तविक अवस्था पहिचान गरी समायोजन एवं अद्यावधिक हुन प्रोत्साहित गरिनेछ । रुग्ण सहकारीलाई स्वारेजीको प्रकृयामा लगिनेछ ।

➤ श्रम तथा रोजगारी प्रवर्द्धन

१. "श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान" मूल नाराका साथ स्थानीय तहमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूति गर्नका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।
२. अनौपचारिक क्षेत्रलाई औपचारिक अर्थतन्त्रमा रूपान्तरण गर्दै श्रमिकको अधिकार संरक्षण गरिनेछ । वैदेशिक रोजगारीलाई बाध्यताबाट विकल्पमा रूपान्तरण गर्न संघीय सरकारको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ देखि "रोजगार प्रवर्धन दशक" २०९२/०९३ सम्म घोषणा गरी लिएको कार्यक्रम सञ्चालन रहनेछ ।
३. श्रम सम्बन्धलाई प्राथमिकता दिँदै सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण, कृषि, व्यवसायिक उद्योग, वित्तीय क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना गरिनेछ । यसलाई कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाबाट पनि बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
४. वडाबाट सञ्चालन हुने योजनामा राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रमसँग समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
५. गाउँपालिकाबाट सिर्जना गरिने रोजगारीका अवसरहरू राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम, उपभोक्ता समिति लगायत अन्य कार्यक्रमलाई बढीभन्दा बढी रोजगारमुखी बनाउने र टोल विकास समिति अनिवार्य गठन गरी विकास निर्माणमा स्थानीयलाई अनिवार्य सहभागी गराई रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिहरूको सीप र क्षमताको सम्मान गर्दै स्वदेशमै व्यवसाय गर्न उत्प्रेरित गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन नागरिक तहमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. वैदेशिक रोजगारीका शिलशिलामा समस्यामा परेका व्यक्ति तथा परिवारलाई न्यायिक सहजिकरण कल्याणकारी सेवा तथा क्षतिपूर्ति दिलाउन आवश्यक सहजिकरण गरिनेछ ।
८. वैदेशिक रोजगारी तथा अन्य विभिन्न कारणले मनोसामाजिक समस्या भएका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा स्थलगत रूपमा उपलब्ध गराइनेछ ।

❖ सामाजिक विकास

➤ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास

१. गाउँशिक्षा योजनाले समेटेका कार्यक्रम तथा रणनीतिहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याई समग्र शैक्षिक क्षेत्रको व्यवस्थापन गरिने छ ।
२. 'लिखु तामाकोशीको ईच्छा: अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा' भन्ने मूल नारालाई सार्थक बनाउन व्यवस्थित रूपमा कार्ययोजना बनाई आवश्यक कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि भौगोलिक विकटता, उपलब्ध स्रोत साधन तथा जनशक्तिलाई मध्यनजर गर्दै यस पालिकाको वडा नं.१ मा स्थापित आवासीय विद्यालयलाई थप सुधारोन्मुख तवरले सञ्चालन तथा व्यवस्थापन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
४. पालिकालाई आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउनका लागि प्रोत्साहन स्वरूप एस्.ई.ई.मा सर्वोत्तम (Outstanding) नतिजा ल्याउने यस पालिकाभित्रका सम्पूर्ण विद्यार्थीलाई विशेष छात्रवृत्ति एवं प्राविधिक विषय र उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीलाई शैक्षिक छात्रवृत्ति वितरण कार्यविधि, २०७९ बमोजिम आवश्यक छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. प्राविधिक शिक्षामा अध्ययन गर्दै गरेका विद्यार्थीहरूमा सिकाइ र सीपको सामाजिकता कायम राख्न विद्यालयमा सिवदै कमाउदै कार्यक्रम लागू गर्न आवश्यक रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६. सामुदायिक विद्यालयको व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन संघीय सरकारद्वारा विद्यालयलाई उपलब्ध गराइदै आएको विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्चमा स्थानीय तहबाट थप बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
७. माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूमा स्काउट कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

८. शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न हाल सञ्चालित सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सुधार गर्नुका साथै अन्य वडाहरूमा पनि केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक प्रक्रिया यथाशिघ्र अगाडि बढाइने छ ।
९. सामुदायिक विद्यालयहरूमा सूचना तथा प्रविधिसँगको सामिप्यता तथा पहुँच अभिवृद्धिका लागि "विद्यालयमा Digital सिकाइका लागि Smart Board व्यवस्थापन कार्यक्रम" कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
१०. स्कुल बस सञ्चालित विद्यालयलाई बस सेवा सञ्चालनमा सहजता पुऱ्याई विद्यार्थीबाट लगिने शुल्कको व्ययभार घटाउन विशेष पहल गरिनेछ ।
११. बागमती प्रदेश सरकारको एक विद्यालय एक एक नर्स कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्वास्थ्य शाखासँग समन्वय गरी विशेष कार्यनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१२. विद्यालय र विद्यार्थीसँगको सामिप्यता बढाई जनप्रतिनिधिसँग बालबालिकाको पहुँच विस्तार तथा उनीहरूको प्रत्यक्ष गुनासो सुनुवाई एवं सम्बोधन गर्नका लागि विद्यार्थीसँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३. प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गर्दै प्रविधिमैत्री र बालमैत्री सिकाइ वातावरण निर्माणका लागि लागत साझेदारी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१४. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा विद्यार्थीको पहुँच विस्तार गर्न सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय, सहकार्य र सहजीकरण गरिनेछ ।
१५. पालिकाको समग्र शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याई उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि हाँसिल गर्ने गराउने शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन एवं पुरस्कृत गरिनेछ ।
१६. सम्पूर्ण विद्यालयहरूलाई अतिरिक्त क्रियाकलापमा सक्रिय गराई प्रतिस्पर्धाको भावना वढाउन वडा र पालिका स्तरमा विभिन्न प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
१७. माध्यमिक तहमा शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयहरूलाई दरबन्दीको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१८. वर्तमान पाठ्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी शिक्षकहरूको पेशागत क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम, तालिम, सेमिनार, गोष्ठी र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता कायम गरिनेछ ।
१९. खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि रणनीतिक रूपका खेलकुद सञ्चालन, खेलाडी प्रशिक्षण एवं प्रोत्साहन, र खेलकुद पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

२०. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा विभिन्न प्रतिभाको माध्यमबाट स्थानीय तहलाई चिनाउने युवाहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२१. विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी र कार्यरत शिक्षक कर्मचारीहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षणका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
२२. नेपाल सरकारद्वारा विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गरिदै आएको विद्यार्थी दिवा खाजा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय उत्पादनका खाद्यवस्तुहरूको प्रयोगमा जोड दिइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२३. प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षाको विस्तारका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँग समन्वय एवं सहकार्य गरी पालिकाको केन्द्र स्थित श्री झट्टेश्वर माध्यमिक विद्यालयको परिसरमा नमूना बाल विकास केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
२४. विद्यालयको शैक्षिक व्यवस्थापनमा टेवा पुर्याउन गरेक विद्यालयमा ई-हाजिरी जडान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५. पूर्व प्राथमिक कक्षा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको सुरक्षित भविष्य बनाउने उद्देश्यले यसै वर्ष देखि पूर्व प्राथमिक कक्षा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको बैंक खाता खोली मासिक रु २०० का दरले माध्यमिक शिक्षासम्म रकम जम्मा गराउने साथै अभिभावकको तर्फबाट पनि मासिक रु २०० नै जम्मा गर्न लगाई सुरक्षित भविष्यका लागि बचत गराई उत्तम शिक्षा अध्ययनमा टेवा पुर्याइने छ ।
२६. स्थानीय स्तरमा बाल प्रतिभा पहिचान तथा प्रस्फुटन सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२७. गाउँपालिकाबाट सृजना गरिएका कम्प्युटर शिक्षक, बालविकास सहजकर्ता र कार्यक्रम सहयोगीहरूको दरबन्दीलाई आवश्यकता अनुसार कार्यक्षमता मूल्याङ्कनलाई मध्यनजर गरि समायोजन गरिनेछ ।
२८. माध्यमिक विद्यालयमा भएका समस्या समाधानका लागि आवश्यक सामग्री खरिद तथा मर्मतका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
२९. आर्थिक अवस्था कमजोर भएर विद्यालय पोशाक कपि कलम बसभाडा तिर्न नसकी विद्यालय छोड्न बाध्य हुने विद्यार्थीका लागि वडा कार्यालय र विद्यालयको सिफारिसमा आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने गरिनेछ । तर गलत सिफारिस गरिएको पाइएमा उक्त सहायता सिफारिस गर्ने संस्थाबाट असुल उपर गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. शैक्षिक छात्रवृत्ति विद्यालय ढात्रवास वाल विकास कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१. यस गाउँपालिकासँग सहकार्यमा शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरू सेतो गुँरास बालविकास केन्द्र, हिमाली नविन समाज, रेस्वयु नेपाल, रेष्ट जस्ता संस्थालाई अझ प्रभावकारी बनाई १ देखि ३ कक्षा सम्मको शिक्षा प्रणालीलाई बालमैत्री र गुणस्तरीय बनाउन सबै प्रकारका प्रयास जारी राख्दै संस्थागत गर्दै लगिनेछ ।
३२. हरेक माध्यमिक विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको चाहाना अनुसार नैतिक शिक्षा, योग ध्यान र स्काउट जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

➤ जनस्वास्थ्य सेवा

१. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरी अत्यावश्यक सूचीका औषधि सहितको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने वातावरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
२. अध्यक्षसँग जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम प्रत्येक चार महिनामा सञ्चालन गरी घरघरमा गएर जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य परीक्षण गरिनेछ ।
३. समुदायमा रहेका ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा विपन्न वर्गलाई नियमितरूपमा स्वास्थ्यकर्मीद्वारा घरदैलो स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. निर्माणधिन १५ शैयाको अस्पताललाई सम्बन्धित सरोकारवाला निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरी आगामी आर्थिक वर्षभित्रमा नै पूर्णता दिई पालिकाको केन्द्रबाटै आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
५. लिखुतामाकोशी गाउँपालिमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमध्ये २४ सै घण्टा प्रसूती सेवा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएमा सुत्केरी स्याहारको लागि आवश्यक रकम उपलब्ध गराइनुका साथै खाना बस्नको लागि निःशुल्क व्यवस्था समेत मिलाइने छ र गर्भवती जाँचलाई प्रोत्साहन गर्न गर्भवती, श्रीमान् र सासु बिच अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालित सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरी अत्यावश्यक औषधि सुविधा सहितको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने वातावरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
७. गर्भवती तथा अन्य बिरामीहरूको स्वास्थ्य परीक्षणमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले वडा नं.३ को स्वास्थ्य चौकी बिजुलीकोटमा सुविधा सम्पन्न ल्याव स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
८. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको क्षमता अभिवृद्धि तथा प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ । लामो समय सेवा गरेका सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सम्मानजनक बिदाइको लागि रकमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९. गणेश उज्जन भुवन स्मृति प्रतिष्ठान र लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको साझेदारीमा संचालनमा भईरहेको सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यकर्ता कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ । र स्वास्थ्य कार्यकर्ताको पारिश्रमिक वापतको ४०% रकम व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. नियमित खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता गरिने तथा किशोर-किशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवा स्थापित गरिनेछ ।
११. मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा सबै वडामा प्रत्येक महिना नियमितरूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. सुत्केरी र नवजात शिशुहरूलाई सुरक्षित स्वास्थ्य सुनिश्चित गर्न उपाध्यक्ष घरभेट कोशेली कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१३. क्यान्सर लगायत नसर्ने रोग नियन्त्रणका लागि उपचारभन्दा रोकथाम, जनचेतना, नियमित परीक्षण र जीवनशैलीमा आधारित रणनीति कार्यान्वयन गरिनेछ । मानसिक स्वास्थ्यलाई सार्वजनिक स्वास्थ्यको अभिन्न अङ्गका रूपमा स्थापित गर्दै राष्ट्रिय

मानसिक स्वास्थ्य नीति कार्यान्वयन लगिनेछ । योग, ध्यान र समुदायमा आधारित स्वास्थ्य कार्यक्रमको विस्तार र प्रवर्धन गरिनेछ ।

१४. गाउँपालिकाभर आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा “न्यूनतम मापदण्ड” लागु गर्दै आवश्यक जनशक्ति, औषधी, उपकरण र पूर्वाधारसहितको एकीकृत सेवा मोडेल कार्यान्वयन गरिनेछ । स्वास्थ्य सेवालाई लागत-प्रभावकारी र नागरिकमैत्री बनाउने गरी आधारभूत अस्पतालसम्मको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । सामुदायिक स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकको क्षमता र सेवा दायरा विस्तार गरिनेछ ।
१५. प्रत्येक वडामा गर्भवती आमाहरूलाई भिडियो एक्सरे सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।

➤ लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण

१. बालमैत्री शासन लागू भएको स्थानीय तह घोषणा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२. पालिकाभित्र बसोबास गर्ने लक्षित वर्ग (अल्पसङ्ख्यक, विपन्न, दलित, महिला, जेष्ठ नागरिक, विशेष आवश्यकता भएका व्यक्ति तथा नागरिक, बालबालिका इत्यादि) लाई राज्यको मूल प्रवाहमा ल्याउन आयमूलक, सीपमूलक एवम् सचेतनामूलक लैङ्गिक समावेशी कार्यक्रमहरू लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।
३. जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
४. "साथीसंगी भेटिने: माया-ममता साटिने" केन्द्रको रूपमा प्रत्येक वडाका सामुदायिक जग्गा, विद्यालय परिसर र खुला सार्वजनिक स्थलमा बालमैत्री पार्कको स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

➤ खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन

१. समग्र गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई योजना निर्माण (WASH PLAN) कार्य प्रारम्भ भईसकेको हुँदा खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्दै आम नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराइनेछ ।
२. सुरक्षित तथा गुणस्तरीय खानेपानी सेवामा नागरिकको पहुँच विस्तार गरी "एक घर, एक धारा" कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३. जलवायु परिवर्तन सँगै सुकदै गएका स्थानीय स्तरमा उपलब्ध खानेपानीका स्रोत, मूल तथा मुहानलाई संरक्षण गर्न विशेष कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
४. हरेक वडामा रहेका खानेपानी आयोजनाहरूलाई मर्मत संभार र खानेपानी सुरक्षा योजना लागू गरी हरेक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराइने छ, साथै खानेपानिको गुणस्तर परीक्षण गर्ने व्यवस्था समेत मिलाइनेछ ।
५. हरेक खानेपानी मुहान दर्ता उ.स.लाई सशक्तीकरण तथा मर्मत संभारकर्ता मार्फत खानेपानी व्यवस्थित गरिने नीति ल्याइनेछ ।
६. परम्परागत पानी पोखरी, ढुङ्गे धारा र मूलको संरक्षण गर्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी भौगोलिक र प्राकृतिक स्वरूपको समेत जगेर्ना गरिनेछ । खानेपानी पाईपहरू

जमिनमुनि गाडेर मात्र प्रयोग गर्ने कार्यलाई परिपालना गर्ने सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्षहरूलाई जिम्मेवार बनाइनेछ ।

७. मुख्य वजारक्षेत्रहरूमा ढल निकासको उचित व्यवस्थापन गर्ने अन्य निकायको समेत साझेदारी र समन्वयमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । फोहोर सङ्कलनको परम्परागत शैलीलाई परिमार्जन गरी कागजजन्य, प्लाष्टिकजन्य, कुहिने र नकुहिने फोहरलाई छुट्याएर पुनः प्रयोग गरिने कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
८. विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सार्वजनिक कार्यालय तथा सामुदायिक संरचनामा सरसफाइ तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
९. गाउँपालिका स्तरीय १५ वर्षे एकीकृत खानेपानी तथा सरसफाइ गुर्योजना निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

➤ सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण

१. नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको समाजवादउन्मुख, समतामूलक, समावेशी, न्यायपूर्ण तथा लोककल्याणकारी राज्य व्यवस्थाको आधारभूत मर्मलाई आत्मसात् गर्दै सामाजिक सुरक्षा, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीलाई स्थानीय शासनको अभिन्न तथा रणनीतिक क्षेत्रका रूपमा विकास गरिनेछ ।
२. नागरिकको जन्मदेखि मृत्युसम्मका जीवनचक्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण घटनाहरूको वैज्ञानिक, व्यवस्थित, विश्वसनीय तथा प्रविधिमैत्री अभिलेखीकरणमार्फत नागरिकको कानुनी अस्तित्व, पहिचान, सामाजिक सुरक्षा तथा राज्यद्वारा प्रदान गरिने सेवा र अवसरमा समान पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
३. नागरिकको पहिचान, सुरक्षा, अधिकार तथा राज्यप्रतिको उत्तरदायित्वबीचको सम्बन्धलाई थप सुदृढ बनाउन व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणाली, सामाजिक सुरक्षा प्रणाली तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीलाई परस्पर आबद्ध र एकीकृत बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ। नागरिकको वैयक्तिक विवरणको शुद्धता, विश्वसनीयता तथा अद्यावधिक अवस्थालाई सुशासन, विकास योजना निर्माण, स्रोत व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहको आधारभूत पूर्वाधारका रूपमा स्थापित गरिनेछ।
४. व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई केवल कानुनी प्रक्रिया वा अभिलेख व्यवस्थापनको विषयमा सीमित नराखी नागरिक अधिकार, सामाजिक न्याय, विकास व्यवस्थापन तथा तथ्यमा आधारित नीति निर्माणको आधारका रूपमा संस्थागत गरिनेछ । जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाइँसराइ दर्तालाई शतप्रतिशत, समयमै तथा गुणस्तरीय बनाउने लक्ष्यसहित वडा तहदेखि समुदायस्तरसम्म सचेतना, सहजीकरण तथा अनुगमन प्रणालीलाई सुदृढ गरिनेछ। घटना दर्ता छुट भएका नागरिकहरूको लगत अद्यावधिक तथा अभिलेखीकरणलाई विशेष अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
५. राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागसँगको सहकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीलाई नागरिकको एकीकृत डिजिटल पहिचानका रूपमा स्थापित गर्ने आवश्यक पूर्वाधार, जनशक्ति, अभिलेख व्यवस्थापन तथा सेवा सहजीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन्। राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्त गर्ने बाँकी रहेका योग्य नागरिकहरूको विवरण दर्ता, तथ्याङ्क प्रमाणीकरण तथा परिचयपत्र वितरण

कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ। आगामी दिनमा राष्ट्रिय परिचयपत्रलाई स्थानीय सरकारबाट प्रदान गरिने विभिन्न सेवासँग क्रमिक रूपमा आबद्ध गर्दै एकद्वार सेवा प्रणालीको विकास गरिनेछ।

६. डिजिटल सुशासनको अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण क्षेत्रका सम्पूर्ण अभिलेख तथा तथ्याङ्कलाई क्रमशः डिजिटल माध्यममा रूपान्तरण गरिनेछ। सूचना प्रविधिमा आधारित अभिलेख व्यवस्थापन प्रणाली, तथ्याङ्क विश्लेषण प्रणाली तथा सेवा प्रवाह प्रणालीको विकास गरी नागरिकलाई छिटो, सहज, गुणस्तरीय तथा पारदर्शी सेवा उपलब्ध गराइनेछ। अभिलेखको सुरक्षा, गोपनीयता तथा विश्वसनीयता सुनिश्चित गर्न आवश्यक प्राविधिक तथा संस्थागत व्यवस्था सुदृढ गरिनेछ।
७. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई राज्यको कल्याणकारी अवधारणाको महत्वपूर्ण साधनका रूपमा विकास गर्दै लक्षित वर्गको सामाजिक संरक्षण तथा जीवनस्तर सुधारमा विशेष जोड दिइनेछ। ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण तथा अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित बालबालिका, लोपोन्मुख समुदाय तथा नेपाल सरकारले तोकेका अन्य लाभग्राही वर्गसम्म सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ। सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई थप पारदर्शी, उत्तरदायी, प्रविधिमैत्री तथा परिणाममुखी बनाइनेछ।
८. सामाजिक सुरक्षा लाभग्राहीहरूको विवरणलाई नियमित रूपमा अद्यावधिक, प्रमाणीकरण तथा विश्लेषण गरी वास्तविक लाभग्राहीको पहिचान सुनिश्चित गरिनेछ। दोहोरो लगत, त्रुटिपूर्ण विवरण तथा अयोग्य व्यक्तिको लाभग्राही सूचीकरण नियन्त्रण गर्न तथ्यमा आधारित अनुगमन तथा प्रमाणीकरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। सामाजिक सुरक्षा प्रणालीप्रति नागरिकको विश्वास अभिवृद्धि गर्न वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता तथा जवाफदेहितालाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ।
९. स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, बजेट विनियोजन तथा विकास व्यवस्थापन प्रक्रियामा सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ताबाट प्राप्त तथ्याङ्कको उपयोगलाई संस्थागत गरिनेछ। जनसांख्यिक अवस्था, बसाइँसराइको प्रवृत्ति, जन्मदर, मृत्युदर तथा सामाजिक संरचनासम्बन्धी तथ्याङ्कलाई विकास योजना निर्माणको आधारका रूपमा प्रयोग गरिनेछ। तथ्यमा आधारित निर्णय प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गरी सार्वजनिक स्रोतको न्यायोचित तथा प्रभावकारी उपयोग सुनिश्चित गरिनेछ।
१०. दिगो विकास लक्ष्य, राष्ट्रिय विकास नीति, डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क तथा सुशासनसम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिबद्धतासँग तादात्म्य कायम गर्दै सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण क्षेत्रलाई आधुनिक, प्रविधिमैत्री तथा नागरिक केन्द्रित प्रणालीका रूपमा रूपान्तरण गरिनेछ। सेवा प्रवाहमा नवप्रवर्तन, डिजिटल प्रविधि, तथ्याङ्क विश्लेषण तथा कृत्रिम बुद्धिमत्ताको सम्भावित उपयोगबारे अध्ययन तथा तयारी गरिनेछ।
११. वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, शैक्षिक संस्था, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, नागरिक समाज, गैरसरकारी संस्था तथा सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र साझेदारीको माध्यमबाट सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी

जनचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ। समुदायमा कानुनी चेतना विस्तार गर्दै घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा नागरिक सहभागिता बढाइनेछ।

१२. सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण क्षेत्रका कर्मचारी, वडा सचिव, जनप्रतिनिधि तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि, ज्ञान व्यवस्थापन तथा व्यावसायिक दक्षता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन्। कानुनी व्यवस्था, सूचना प्रणाली, अभिलेख व्यवस्थापन तथा नागरिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी दक्ष जनशक्ति विकास गरी संस्थागत क्षमता सुदृढ बनाइनेछ।
१३. सुशासन, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, सेवा उत्कृष्टता तथा नागरिक सन्तुष्टिलाई केन्द्रमा राखी सामाजिक सुरक्षा, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन प्रणालीलाई आधुनिक, भरपर्दो, प्रविधिमैत्री तथा नागरिकमैत्री बनाइनेछ। “प्रत्येक नागरिकको सुरक्षित पहिचान, विश्वसनीय अभिलेख, सम्मानित सामाजिक सुरक्षा र डिजिटल सुशासन” भन्ने दीर्घकालीन सोचलाई आत्मसात् गर्दै नागरिक अधिकारको संरक्षण, सामाजिक न्यायको प्रवर्द्धन तथा समृद्ध स्थानीय शासन व्यवस्थाको निर्माणमा यस क्षेत्रलाई प्रमुख आधारस्तम्भका रूपमा विकास गरिनेछ।

➤ जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति प्रवर्द्धन

- १) अल्पङ्ख्यक, सीमान्तकृत, सुविधाबाट बञ्चित समुदायको भाषा, कला, संस्कृति संरक्षण तथा सम्बर्द्धनका लागि उचित बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
- २) सधाकृष्ण मन्दिर पार्क, धोबीगुम्बा निर्माणका लागि थप बजेट व्यवस्थापन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।

❖ पूर्वाधार विकास

➤ सडक सञ्जाल:

१. यातायात गुरु योजना (Rural Municipality Transportation Master Plan-RMTMP) ले निर्दिष्ट गरेका सडकहरूलाई प्राथमिकतामा राखी निरन्तर स्तरोन्नति गर्दै कालोपत्रे गर्दै लगिनेछ। साथै सहायक सडकहरूलाई समेत बाह्र महिना यातायात सञ्चालनमा ल्याउने प्रयास सदैव रहनेछ।
२. सडक निर्माणमा "पहिले मर्मत, त्यसपछि निर्माण" को बागमती सरकारको नीतिलाई लागु गर्दै सडकहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ, नयाँ सडक ट्र्याक खोल्न निरुत्साहित गरिनेछ।
३. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता साथ अघि बढाइनेछ।
४. सार्वजनिक जग्गा तथा सडक क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ।
५. बाँकी रहेको मुल सडक र सहायक सडकहरूको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिइनेछ।
६. खोला नालाहरूमा कल्भर्ट तथा मिनि ब्रिज निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा साथ अघि बढाई निरन्तरता दिइनेछ।

७. कच्ची नाली निर्माण गर्ने रिटेनिङ वाल जस्ता संरचना तयार गर्ने, पक्की नाला निर्माण गर्ने, ब्रावेल गर्ने खोला नाला र आवश्यक स्थानमा ढलान समेत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
८. सङ्घ र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका गौरवका तथा ठुला पूर्वाधारका आयोजनाहरूको निर्माण कार्य अघि बढाइएको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

➤ भवन तथा बस्ती विकास:

१. भूकम्प प्रतिरोधी र अपाङ्गमैत्री सार्वजनिक भवनहरू, व्यवस्थित बजार क्षेत्र र जोखिमयुक्त बस्तीहरूको स्थानान्तरण जस्ता कार्यक्रमहरूको संबोधन गरिएको छ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. "विपद् पूर्वतयारीमा लगानी, जनधनको न्यून नोक्सानी" भन्ने बागमती प्रदेश सरकारको अवधारणाअनुसार विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई सुदृढ बनाइनेछ। गाउँपालिका विपद् गोदामघर, आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र तथा पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक कार्यक्रम लिइनेछ।
२. सम्भावित विपद्को पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभको लागि आवश्यक औजार तथा राहत सामग्रीको तत्काल व्यवस्थापन गर्न विपद् व्यवस्थापन कोषलाई वलियो बनाउदै लगिनेछ।
३. विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान र तदनुसारका आधारमा विपद् प्रतिकार्य योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दै लगिनुका साथै विपद्को कारण अवरुद्ध हुने मुख्य सडक तथा वडा केन्द्र जोड्ने सडकहरूलाई तत्काल सुचारु गरिनेछ।
४. वातावरणीय संरक्षण एवं सिंचाइको व्यवस्थापनका लागि आहाल-पोखरीहरू र प्लाष्टिक पोखरीहरूको निर्माण खानेपानीका मुहानहरूको संरक्षण तथा मर्मत सम्भार गरिदै लगिनेछ।
५. गाउँपालिका स्तरमा सामुदायिक वन पहिचान गरी वृक्षारोपण लगायत वन तथा वातावरण संरक्षणका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिनेछ।
६. वन व्यवस्थापन सम्बन्धमा वन समिति तथा समुहलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
७. वडा कार्यालयहरूको समन्वयमा कृत्रिम पोखरी, पुराना पोखरीको निर्माण र संरक्षण गर्न "एक वडा एक पोखरी" कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
८. जडिबुटि तथा अन्य वन पदार्थहरूको निकासीलाई प्रोत्साहन गरी आन्तरिक आम्दानीलाई मजबुत बनाइनेछ।
९. वन डढेलो न्यूनीकरणका लागि समुदाय, सुरक्षा निकाय तथा वन उपभोक्ता समितिसँगको सहकार्यमा पूर्वतयारी तथा नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। जङ्गलमा झरेका पातपतिङ्गर तथा अन्य प्रज्वलनशील पदार्थलाई ऊर्जा तथा कम्पोष्ट मल उत्पादन र उपयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

१०. डढेलोको कारणले हुने क्षति र जैविक विविधतालाई सन्तुलन कायम गर्न केहि सामुदायिक वन र अन्य वनमा सुख्खा पोखरी निर्माण सम्पन्न गरिएको छ यसलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
११. वन जङ्गलको महत्वको बारेमा वनका पदाधिकारी र समुदायस्तरमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

गाउँसभाका माननिय सदस्यज्यूहरु,

अन्त्यमा आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले उत्पादन, रोजगारी, सामाजिक न्याय, नवप्रवर्तन, सुशासन, मानव विकास, दिगो पूर्वाधार तथा वातावरणीय सन्तुलनमार्फत समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको आधार तयार गर्ने विश्वास लिएको छु । गाउँपालिका यस नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमार्फत सुरक्षित, समावेशी र समृद्ध पालिका निर्माणमा दृढतापूर्वक अघि बढ्नेछ । पालिकाको समग्र विकासमा सहयोग पुऱ्याउने राजनीतिक दलका जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, सामुदायिक क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चारजगत लगायत सम्पूर्ण गाउँवासी दिदीबहिनी, दाजुभाइलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहयोगको अपेक्षा गर्दछु।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा प्रत्यक्ष सहयोग पुर्याउनु हुने उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, विषयगत समितिका संयोजकज्यूहरु, वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु एवम् गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, राजनीतिक दल लगायत समग्र राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

केशव महत

अध्यक्ष

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका